

№	Агуулга	Хуудас
1	Төслийн товч танилцуулга	2
2	Төслийн талбай, түүний орчны байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч тодорхойлолт	8
3	Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	11
4	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2023 оны зорилт	11
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
6	Орчны тохижилт цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	17
7	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	18
8	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	19
9	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	22
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	24
11	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	26
12	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах	28

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн хэрэгжүүлэгч:

“БЛАСТТЕК”ХХК

Төслийн нэр:

“Т18 тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн үйлдвэр, агуулахын цогцолбор”

Улсын бүртгэлийн дугаар: 1811008509

Регистрийн дугаар: 2707349

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:

Монгол улс, Хэнтий аймаг, Бор-Өндөр сум, 5-р баг Хүйх, Үйлдвэр – 1 гудамж, 115а тоот| **Утас:** 75 33 67 67

Төслийн байршил.

Сумын Засаг даргын 2022 оны 10-р сарын 13-ний өдрийн А/160 тоот шийдвэрийг үндэслэн Хэнтий аймаг, Бор-Өндөр сум, 5-р баг Хүйх, Үйлдвэр – 1 гудамж, 115а тоот| хаягт байрлах, нэгж талбарын 2322003619 дугаар бүхий 34185 м.кв газрыг Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн барилга, байгууламж зориулалтаар 15 жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн Э-1804000472 дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгогдсон. Төсөл хэрэгжүүлэх газар нь Хэнтий аймаг, Бор-Өндөр сумын нутаг дэвсгэрт Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 310 км, Өндөрхаан хотоос баруун урагш 155 км, Дархан сумаас урагш 55 км, Сайншанд хотоос баруун хойш 146 км, Их хэт сумын төвөөс баруун урагш 45 км, Хар Айрагийн төмөр замын өртөөнөөс зүүн хойд зүгт 45 км, Бор-Өндөрийн уурхайчдын хотхоноос зүүн урагш 2.5 км зайд оршдог. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн төв нь 1445.7 м үнэмлэхүй өндөртэй Их Бор-Өндөр овооноос ЗХ-450 азимутаар 3.8 км зайд байрлалтай.

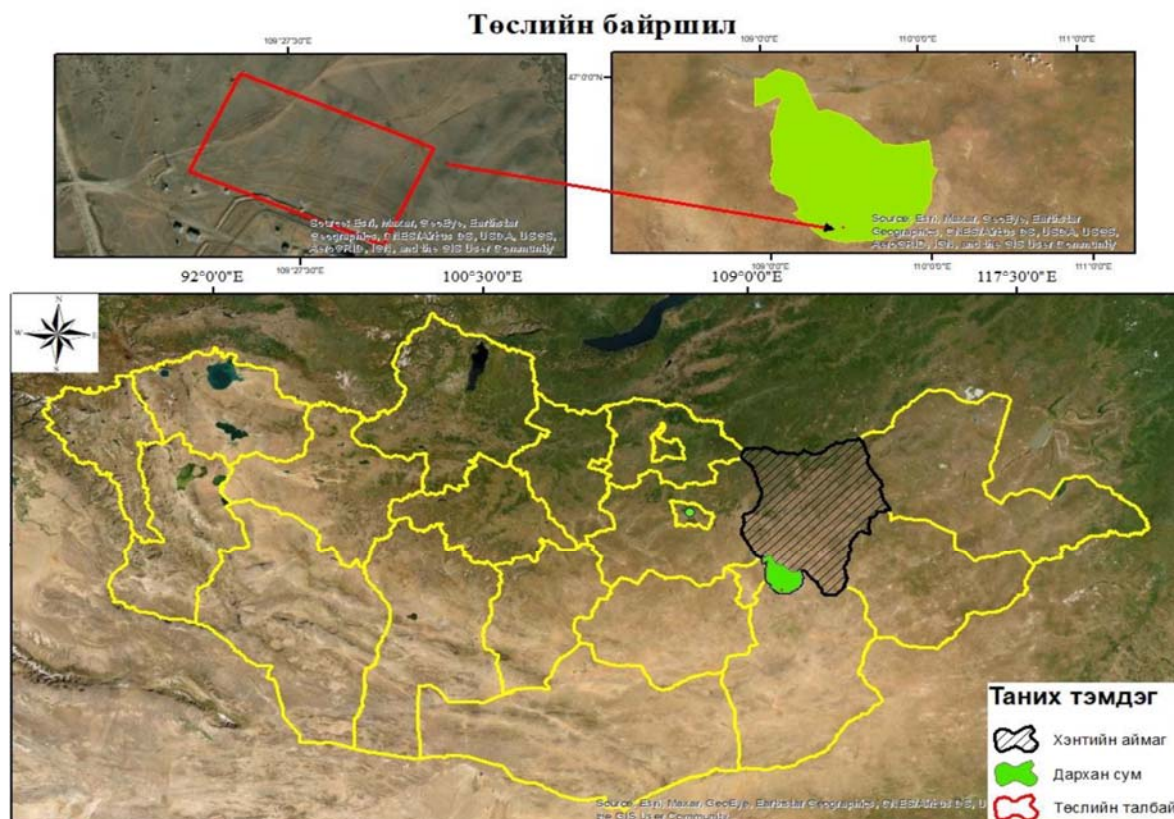
Төмөр замын өртөөнүүдийн тухайд Чойр 80 км, Хар-Айраг 55 км зайтай, хамгийн ойр орших төмөр замын 42-р өртөө (Даланжаргалан сум)-аас 45 км зайтай. Эдгээр өртөөнүүд хүртэл ердийн замтай тул жилийн аль ч улиралд саадгүй зорчих боломжтой.

Төслийн хэрэгжих орчмын байрзүйн солбилцол:

№	X	Y
1	46°14'43.81'N	109°27'37.71'E
2	46°14'39.85'N	109°27'34.65'E
3	46°14'43.34'N	109°27'24.09'E
4	46°14'47.36'N	109°27'27.20'E

“Тэсэлгээний ажлын аюулгүй ажиллагааны нэгдсэн дүрэм”-ийн шаардлагын дагуу үйлдвэр нь байнгын их хөдөлгөөнтэй зам, улсын чанартай объект, хүн ам бүхий суурингаас нэг километрийн зайтай байх, бэлэн бүтээгдэхүүн болон түүхий эдээ төмөр зам болон авто замаар тээвэрлэх боломжтой, өндөр хүчдэлийн цахилгаан шугамд холбогдох боломжоор хангагдсан байх шаардлагыг үндэслэн үйлдвэрийн байрлалыг Бор - Өндөр - Даланжаргалан

чиглэлийн засмал замаас 3 км, Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын харья Бор-Өндөр суман дах Радио локаторын газраас 765 метр, Хиймэл нуураас 1км, Бор-Өндөр Уулын баяжуулах үйлдвэрээс 2,9 км, Төмөр замын вокзалаас - 4 км, Төвийн эрчим хүчний шугам 3 км /засмал замтай ижил зайгаар авсан дээрээс харагдахгүй байна/, Ариун - Өндөр баяжуулах үйлдвэрээс 1 км зайд сонгон байгуулсан.

Зураг 1. Төслийн байршил /Google earth/

Зураг 2. Үйлдвэрийн харагдах байдал

Төслийн хүчин чадал

Төсөл хэрэгжүүлэх Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын нутаг дэвсгэрт орших өөрийн эзэмшлийн 3.5 га талбайд Т18 тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн үйлдвэр, агуулахын цогцолборын барилга байгууламжийг барьж, ашиглалтад оруулах бэлтгэл хугацааг 2022 оны дөрөвдүгээр улиралд дуусгах ба төсөл хэрэгжих эхний үе шатыг 10 жилээр тооцож байна.

Бүтээгдэхүүн гаргалтын хэмжээг бүс нутгийн зах зээлийн судалгаа, багтаамж, хүлээгдэж буй зах зээлээс хамааран жилд 10,000 тн шингэн эмульсийн тэсрэх бодис, 40,000 тн энгийн тэсрэх бодис, 500,000 ширхэг хэрэгсэл угсарч үйлдвэрлэхээр боловсруулав.

Тэсрэх бодис нийлүүлэх аж ахуйн нэгжүүдийнхээ ажиллах горимд тохируулан жилийн турш тасралтгүй ажиллах бөгөөд үйлдвэрийн процесс нь өдрийн цагаар буюу нэг ээлжээр ажиллана.

Химийн бодисын хэрэглээ.

“БЛАСТТЕК” ХХК нь “МЕРА” ХХК-ний тэсрэх бодис үйлдвэрлэх технологийг ашиглах гэрээгээр тухайн бүс нутгийн зах зээлийн багтаамж, томоохон уурхай, орд эзэмшигчдийн хамтран ажиллах хүсэл, саналд тулгуурлан зүүн болон төвийн бүсийн ил, далд уурхайнууд, зам болон барилгын салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа компануудыг тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслээр хангах зорилготойгоор барьж байгуулахаар төлөвлөн Т18 тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн үйлдвэр, агуулахын цогцолборыг ашиглалтад оруулахаар бэлтгэл болон бүтээн байгуулалтын ажлуудыг хийж байна.

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр

Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр нь исэлдүүлэгч усан уусмал бэлтгэх сав /аппарат/ бмз-ийн эзлэхүүнтэй буюу нэг удаад 7.4 тн уусмал бэлтгэх боломжтой бөгөөд усан уусмал бэлтгэх циклийн хугацаа нь ойролцоогоор 4.5-5.5 тонн/цаг байна. Харин эмульсийн матриц бэлтгэх хугацаа нь усан уусмал бэлтгэх циклийн хугацаанаас 3 дахин бага хугацаа зарцуулах юм. Үйлдвэр нь өдрийн 1 ээлж, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 12 цаг, жилд ажиллах бодит хоног 312 хоногт 6926 тонн шингэн эмульс үйлдвэрлэх бүрэн боломжтой бөгөөд хийжүүлэгч нэмэгдэл болон аммиакийн сэвсгэр шүүний нэмэгдэл 30.2%-ийг оруулан тооцвол дунджаар жилд 10008 тн тэсрэх бодис үйлдвэрлэх хүчин чадалтай байхаар байна.

Тус үйлдвэрээс гарах шингэн эмульсийн тэсрэх бодис нь үндсэн 3-н хольцоос бүрдэх бөгөөд эдгээр нь исэлдүүлэгч уусмал буюу усан фаз, тосон фазын холимоогоос үүсэх шингэн эмульс болон сэвсгэржүүлсэн аммиакийн шүү, хийжүүлэгч нэмэгдэл юм. Шингэн эмульс болон хийжүүлэгч нэмэгдлийг үйлдвэрийн орчинд тус тусад нь бэлтгэн тэдгээрийг цооногт цэнэглэх явцдаа хольж дээрээс нь сэвсгэр аммиакийн шүүг нэмэх замаар Fortis Eclipse маркийн шингэн эмульсийн тэсрэх бодис үйлдвэрлэнэ.

Зураг-3. Эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрлэлт

Агуулахууд

БЛАСТТЕК”ХХК-ийн өдөөгч тэсрэх бодис, савласан эмульсийн тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл хадгалах зориулалт бүхий байнгын түгээх 4 тн багтаамжтай контейнерийг нийлүүлэн бүлэглэн хийсэн нийт 3 бүлэг 8 хагас далдлагдсан контейнер агуулахыг барьж байгуулсан. Агуулах №1,2,3,4 өдөөгч тэсрэх бодис хадгалах зориулалттай. Агуулах №5,6,7,8 эмульсийн тэсрэх бодис хадгалах зориулалттай. Тэсрэх материалын агуулах нь “МОНГОЛПРОСЦВЕТМЕТ” ХХК-ийн Бор-Өндөрийн Уулын баяжуулах үйлдвэрийн тэсрэх бодисын агуулахтай зэрэгцүүлэн барьж аюулгүйн зайг нь хамтад нь гаргаж, нэгдсэн хашаа нэгдсэн харуул хамгаалалттай байхаар тооцож хийсэн.

Тэсэлгээний хэрэгслийн агуулахын эргэн тойронд бусад объектууд байрлаж байгаа талд нь нарийн ширхэглэлтэй шороогоор хамгаалалтын далан байгуулсан. Далангийн өндөр нь агуулахын өндрөөс 1.5 метрээс багагүй байхаар төлөвлөж баригдсан. Мөн контейнерын дээвэр хэсгийг бороо цасны ус тогтохооргүй налуутай дээвэртэй байлгах ба доторлогоог үл шатах галд тэсвэртэй материалаар хийсэн байна.

Мөн агуулахын агааржуулалтын системийг агаар чөлөөтэй сэлгэж байхаар бодож тооцоолсон. Тэсэрч дэлбэрэх аюултай бодис хадгалж байгаа тул аянга зайлуулагчийг маш нарийн тооцооллын үндсэн дээр хийж тоногдсон байна. Агуулахын хаалгууд нь бат бэх цоожтой байх ба хаалган хэсгийг бүрэн харахаар хяналтын камерыг байрлуулж мөн гэрэлтүүлгүүд хийгдсэн.

Зураг-4. Тэсрэх материал, түүхий эдийн агуулах

Захиргаа аж ахуйн барилга

Тоосгон байшинг засварлан ажилчдын түр байрлах байр болгон ашигласан. Хагас арк хэлбэрийн ангорон, угсардаг эмульсийн тэсрэх бодисын үл тэсрэх хольцийн T18 үйлдвэрийн барилга. Энэхүү барилгад тус лабораторийн хэсэг бүхэлдээ байршина. Хагас арк хэлбэрийн ангорон гараж угсарсан. Агуулахын 8 контейнер, түлшний колонк, 2 ш харуулын цамхаг барьсан.

Мөн үйлдвэрийн байр, гараж, бэлэн бүтээгдэхүүний болон түүхий эдийн агуулах, оффисын барилга, харуулын байр зэрэг шаардлагатай газруудад 21 ширхэг хяналтын камер байрлуулан 24 цагийн турш хянаж байна.

Зураг 5. Үйлдвэр болон гараж барилгын харагдах байдал

Үйлдвэрийн лаборатори

Үйлдвэрийн түүхий эд бүтээгдэхүүний чанарын хяналтыг үйлдвэрийн лабораториор хянаж ажилладаг ба тоноглож байгуулсан туршилтын талбайд бүтээгдэхүүний туршилтын ажлыг мэргэжлийн эрх бүхий үнэмлэхтэй тэсэлгээчид гүйцэтгэдэг.

Зураг 6. Үйлдвэрийн хяналтын лаборатори

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Физик газарзүй:

Бор-өндөр сумын төв орчим нь физик газарзүйн хувьд Говийн их мужийн Дорнод говийн мужийн Умард говийн гүвээт талын тойрогт багтана. Газрын гадаргын бүтцийн хувьд Алтайн нурууны өмнөх болон ар говиос ялгаатай, харин Монголын Дорнод талтай төстэй, энд тэнд ганц нэгээрээ буюу хэсэг бүлгээрээ товойн харагдах толгод бүхий ухаа гүвээт тал элбэг тохиолдоно. Дорнод говийн муж нь гадаргын хувьд ухаа гүвээт тал, цав толгод, хотгор нам газар гол суурийг эзлэх бөгөөд говийн зүүн хэсэгт байгаа уулс харьцангуй намхан, өндөр нь 1500-2000 метрээс үл хэтэрнэ.

Цаг уур, уур амьсгал:

Уур амьсгалын үндсэн нөхцөл нь эх газрын эрс тэс цаг агаарын шинжтэй, хот орчмын бичил, бэсрэг уур амьсгалын онцлогтой. Налайх орчмын агаарын температур өвөл 18.80 - 22.70, зун 12.80 - 15.40, Жилд унах тунадасны хэмжээ 260-290 мм, жилийн дундаж агаарын даралт 852.3 гПа, дундаж салхины хурд жилд 4.2 м/с байна. Хэнтий аймгийн Бор-өндөр сум нь нарны цацрагийн жилийн явцаас хамааран сэрүүн бүсэд жилийн дөрвөн улирал ээлжилдэг. Тухайн орон нутгийн хотгор гүдгэр, газрын гадаргын шинж зэргээс хамааран улирлын шинж газар бүр харилцан адилгүй байдаг. Төлөвлөж буй төслийн талбайн бүс нутаг нь уур амьсгалын эх газрын эрс тэс шинжтэй. Энд өвөл нь хүйтэн бөгөөд удаан үргэлжилнэ. Зун нь богино, халуун болдог. Хавар, намрын улиралд цаг агаар тогтворгүй эрс өөрчлөгдөж байдаг.

Төслийн бүс нутгууд нь уур амьсгалын мужлалаараа эх газрын эрс тэс уур амьсгалын бүсэд ордог. Жилийн хамгийн их хүйтрэлт 1-р сард -24...-29 0C хүрч хүйтэрдэг бол харин 3-р улиралд хамгийн их дулаарах ба 7-р сард дунджаар +27...+32 0C градус хүрч халдаг байна. Хүйтний улирал жил бүрийн 10-р сарын сүүлч 11-р сарын эхээр эхлэх ба 3-р сарын дунд үеэс дулаарна. Төслийн бүс нутгуудаар жилд дунджаар 80.5-112.1 мм тунадас унах бөгөөд ихэнх (80-90%) хэсэг нь 6-8 сард ордог. Өвлийн улиралд цасан бүрхүүлийн зузаан 40 мм-ээс хэтрэхгүй. Хөрсний улирлын хөлдөлт хөрсний 2.0 м гүнд хүрдэг. Шилжилтийн улиралд хавар, намрын саруудад хүчтэй салхи, шороон шуурга ажиглагдах нь сүүлийн жилүүдэд ихсэх хандлагатай байна.

Гадаргын болон газар доорхи ус:

Төсөл орчмын талбай нь усзүйн хувьд газар доорх усны нөөц зонхилсон “Умард говийн гүвээт халхын дундад тал” сав газар блон Хэрлэн голын ай сав газрын зааг дээр оршдог. Энэхүү сав газарт ашиглах бололцоотой газар доорх усны нөөц гэдэг нь олон жилийн туршид хуримтлагдсан нөхөн тэжээгдэггүй газар доорх усны нөөцөөс бүрддэг гидрогеологийн мужлалын III эрэмбийн гидрогеологийн массивд хуримлагдсан ба үндсэндээ Монгол орны хээрийн бүсэд оршдог учраас энд жилд унах тунадас багавтар бөгөөд ууршилт нь унах хур тунадасаас даруй давдаг байна. Өөрөөр хэлбэл, энд гадаргын ус багатай бөгөөд ихэвчлэн гүний газар доорх ус тархсан байдаг.

Хөрс, ургамал, амьтан:

Хөрс газарзүйн мужлалаар авч үзвэл Хархүрэн хөрсний дэд муж, Бор-Өндөр Уулбаяны тойрогт хамрагддаг. Судалгааны бүс нутаг нь хээрийн бүсэд байрлах учир Хархүрэн хөрс тэр дундаа чулуурхаг нимгэн ба сайргархаг элсэнцэр хөрсний төрлүүд, дангаар болон бүрдэл байдлаар тархсан байна. Төслийн талбайн дундаж өндөржилт нь далайн түвшнээс дээш 1269-1270 м орших бөгөөд өнөөгийн байдлаар орон нутгийн чанартай зориулалттай ердийн замын нөлөөгөөр хөрсөн бүрхэвчид тодорхой хэмжээний нөлөөлөл үзүүлсэн байна. Төслийн талбайд чулуурхаг чулуурхаг элсэнцэр Хархүрэн хөрс 56%, сайргархаг элсэнцэр Хархүрэн хөрс 30.5%, ердийн шороон замаар талхагдсан хөрс 13.5% тус тус тархсан байна (Зураг 10). Чулуурхаг хөрс нь гадаргын үл мэдэг өндөрлөг хэсгээр, сайргархаг ба элсэнцэр төрлийн хөрс нь үл мэдэг хотгордуу буюу хуримтлал үүсэх боломжтой газарт тус тус тархаж байна. Хархүрэн хэвшинжийн хөрс нь ерөнхий үржил шимийн түвшин дунд зэрэг, машин техникийн хөдөлгөөн гэх мэт хөрсний гадаргад үүсэх механик нөлөөллөөр амархан эвдэрч талхагдахгүй, байгалийн аясаараа нөхөн сэргэх чадамж дунд зэрэг буюу хөрсний бүтцийн тогтворшилт дунд ангилалд ордог. Ингээд төслийн талбайд зонхилон тархсан хөрсний төрлүүдийн гадаргын ба үе давхаргын морфологи шинж чанар болон хөрсний үржил шим ба хими физик шинж чанарын талаар дараах хэсгүүдэд дэлгэрэнгүй орууллаа.

Энэ газар нутаг нь ургамал газарзүйн мужлалын хувьд Евро-азийн хээрийн их муж Дагуур-Монголын дэд их муж Говийн умард-Дорнод хамаарна.(Үндэсний атлас, 1990). Бэлчээрийн ургамлан нөмрөгт судалгаа хийж, газрын төлөв байдал, ургамалжлын хэв шинжүүдийг тогтоох бичиглэл хийсэн. Төслийн талбайн геоморфологийн мужлалтаар нь Төв азийн геоморфологийн их муж, дэд муж Дундговьд хамаарна. Газрын гадаргуу нь тэгширсэн газар,уулан дундах хотгор дахь бүтэц ул чулуулаг дээрх элэгдлийн суурьт тал толгодот, хөндийн ёроолоор, татмын нам дэнж үргэлжилнэ.

- Төслийн талбай орчимд бэлчээрийн ургамлын судалгаа гүйцэтгэхэд нийт 14 овгийн 33 төрлийн 39 зүйл ургамал тэмдэглэгдсэн.
- Зүйлийн бүрэлдэхүүн дэх ургамлууд нь амьдралын хэлбэрийн хувьд сөөг-2, сөөгөнцөр-олон наст зүйл- 26, нэг наст- 11 зүйл ургамал тус тус тэмдэглэгдсэн. Зүйлийн бүрэлдэхүүний сөөг 5%, олон наст 67%, нэг ба хоёр наст 28% зэрэг ургамлууд бүрдүүлж байна.

Төсөл хэрэгжих газар нутаг орчмын амьтны аймгийн онцлог, амьтны аймаг, тэдгээрийн амьдрах орчинд төслийн зүгээс нөлөөлөх байдлыг тодруулахад тухайн талбайд тархсан ховор, нэн ховор, устаж байгаа, эмзэг зүйлүүд байгаа эсэх, амьдрах орчин нөхцөлийн эмзэг байдал, сэргэх чадвар болон хамгаалалтад авсан эсэх нь голлох үүрэгтэй. Монгол орны ховордсон ба ховордож устаж болзошгүй ургамал, амьтны төрөл зүйлүүдийг бүртгэн багтаасан Улаан номыг 1987, 1997, 2014 онуудад хэвлэн гаргасан билээ. Мөн Дэлхийн байгаль хамгаалах хорооны (ДБХХ) амьтны ховордлын зэргийн улаан жагсаалтаар ховордож болзошгүй, эмзэг, устаж болзошгүй гэж ангилагдсан амьтдаас төлөвлөж буй төслийн талбай орчимд дараах амьтад тархсан байна:

- Аргаль
- Янгир ямаа

- Цагаан зээр

Нийгэм-эдийн засаг,

Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сум нь 1981 онд Хэрлэн хороо гэж байгуулагдаж, газар нутгийн харьяалал нь хуучнаар Хэнтий аймгийн Дархан сумын 5-р баг байсан. УИХ-ын 2012 оны 02 сарын 09 ний өдрийн 15-р тогтоолоор Бор-Өндөр сум болон өөрчлөгдөж, 2012 оны 12 дугаар сараас эхлэн сумын бүтэц зохион байгуулалтад орсон. 1-р баг /Бор-Өндөр/, 2-р баг /Холбоо/, 3-р баг /Бумбат/, 4 р баг /Уурхайчин/, 5-р баг /Хүйх/, 6-р баг /Өлгий/ гэсэн 6 багийн нийт 2660 өрх, 8883 хүн амтай.

Хүн амын тоогоор Хэнтий аймгийн 18 сумаас эхнээсээ 1-д, газар нутгийн хэмжээгээр 18-д ордог /аймгийн төвийг оролцуулалгүйгээр/ хүн амын нягтралаар хамгийн өндөр 60,99 хүн/га сум юм. 2017 оны байдлаар 8883 хүн тоологдсон ба үүнээс эрэгтэй 4442, эмэгтэй 4441. Нийт хүн амын 99.63 хувийг Халх ястан, 0.12 хувийг Казах ястан, 0.25 хувийг Дөрвөд ястан эзлэн амьдарч байна. Бор-Өндөр орчмын сумдын нутаг дэвсгэрийн өнөөгийн судалгаанд тулгуурлан ашигт малтмалын ордыг ашиглан уул уурхайн үйлдвэрлэл, мал аж ахуйн түүхий эдэд түшиглэн малын гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах жижиг дунд үйлдвэрлэл хөгжүүлэх, түүхэн дурсгалт газрууд, амралт рашаан сувилалд тулгуурласан дотоод гадаадын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэн тойргийн сумдын эдийн засагт нөлөөлөхүйц бичил бүсийн төв болгон хөгжүүлэх хэтийн төлөв байна.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Түүхий эд болон бэлэн болсон бүтээгдэхүүнийг ачиж буулгах, тээвэрлэх явцад хөрс элэгдэх, эвдрэх, агаарт тоос дэгдэх, хог хаягдал, түүхий эдийг ил задгай хаяснаас хөрсний бохирдол үүсэх, автомашины хөдөлгөөнөөс үүдэн зам орчмын ургамлан бүрхэвчид нарийн ширхэгт тоос тогтож улмаар ургалтад нь сөргөөр нөлөөлөх зэргээр үйлдвэр агуулахын цогцолбор төслөөс байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх боломжтой байдаг.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ 2023 ОНЫ ЗОРИЛТ

“БЛАСТТЕК” ХХК нь энгийн тэсрэх бодис, задгай болон савласан эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр, агуулахын төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл хамгийн бага түвшинд байлгахыг 2023 онд зорилт болгон ажиллаж байна.

- Монгол улсын Үндсэн хууль болон бусад байгаль орчинтой холбоотой хууль, дүрэм журам, стандартуудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулах.
- Байгалийн нөөц баялгийг ариг гамтай ашиглаж, үйл ажиллагаанаас бий болсон хоёрдогч түүхий эд, материалыг зүй зохистой ашиглах ба дахин боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжиж ажиллана.
- Сум орон нутгийн байгууллагатай байгаль орчин нийгмийн хүрээнд хамтран ажиллаж, төслийн үйл ажиллагааг нээлттэй байлгах.
- “Байгаль орчны менежментийн тогтолцоо, шаардлага, хэрэглэх арга зүйн заавар MNS ISO 14001:2016” стандартыг нэвтрүүлэн хэрэгжүүлэх, байгальд сөрөг нөлөөлөл багатай техник, технологиор үйл ажиллагаагаа явуулж, учирч болзошгүй эрсдэлүүдийг байнгын хяналтандаа байлгах.
- Хог хаягдалын менежментийн төлөвлөгөөний сайжруулалтыг хийж, бүтээгдэхүүний амьдралын мөчлөгийг тодорхойлох.
- Үйл ажиллагааны процессуудын эрсдэлийн тодорхойлж, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг тогтоон, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авах.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал (сая.төгрөг)	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
Агаарын чанар							
1	Дотоод болон гадаад орчны агаарын бохирдол	Агаарын чанарыг тогтмол хянах, хэмжих	Үйлдвэрийг барьж эхлэхээс өмнө болон дараа	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгав		Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Агаарын тухай хууль
2		Үйлдвэрийг барвёны дараа байрны дотоод орчны агаарын чанарыг хэмжих багаж суурьлуулах	Үйлдвэрийн байр доор/хяналтын өрөөнд -1, химийн бодис буулгах хэсэгт -1, үйлдвэрийн хэсэг дотор -1/	₮ 500,000.00	₮ 1,500,000.00	Үйлдвэр ашиглалтанд орсон үед	MNS 5010-2001 Тоос. Ажлын байрны агаар дахь тоосны агуулгыг хэмжихэд тавигдах ерөнхий шаардлага MNS 4585: 2016 Агаарын чанар, Техникийн ерөнхий шаардлага. MNS 5885: 2008 Агаар бохирдуулагч бодисын хүлцэх хэм хэмжээг Арга Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага.
3		T18 үйлдвэрийг барихдаа ажиллах орчны агаарын чанарын урсгалыг сайжруулах	Төслийн барилга байгууламж	Дотоод хяналтаар		Жил бүр	
4		Ажлын байр, агуулах, барилгуудын агааржуулалтын системний хэвийн ажиллагааг хангах.	Төслийн барилга байгууламж	₮ 2,500,000.00		Үйлдвэр ашиглалтанд орсон үед	

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
5		Төсөл орчмоос гарч байгаа дуу чимээг стандартын түвшинд байлгах, давсан тохиолдолд эх үүсвэрийг тодорхойлж, багасгах арга хэмжээ авах.	Төслийн хэмжээнд		Дотоод зардал	Жил бүр	MNS 0017-5-1-21:1992 Дуу, чимээ Авто тээврийн хэрэгслийн дуу чимээ. Дуу чимээний хүлцэх төвшин, хэмжих арга
6		Тэсэлгээний бодисыг халаалтын хэрэгсэл, цахилгааны эх үүсвэрээс хол, нарны гэрэл шууд тусахааргүй нөхцөлд, зориулалтын сав баглаа боодол, контейнерт хадгалах.	Тэсрэх бодисын агуулах		Дотоод төлөвлөлтөөр	Жил бүр	
7	Авто машин, техникийн хөдөлгүүрээс үүсэх хийн бохирдол	Бүх тээврийн хэрэгсэл, хүнд, машин механизм, техникийг тогтмол үзлэгт хамруулах, засвар үйлчилгээ хийх	Төслийн хэмжээнд		Дотоод хяналтаар	Тогтмол	
Нийт			₮ 4,000,000.00				
Гадаргын болон газрын доорхи ус, усны чанар							
1	Барилга барих бараа материалын тээвэр хийх хүнд машин механизмын хөдөлгөөнөөр үүссэн	Ахуйн хуурай хог хаягдлын цэг болон шингэн хаягдлыг зайлуулах цэг, машин техникийн зогсоол зэргийг жалга, суваг шуудуунаас хол зайд байрлуулах	Төслийн талбайд		Үйл ажиллагааны зардлаар	Тогтмол	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль

3	<p>бохирдол болон хог хаягдал нь үерийн усаар зөөгдөх Тэсэлгээний хорт болон аюултай бодисыг хүлээн авах, тээвэрлэх, хадгалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагааг шаардлагын дагуу зөв явуулаагүйгэ эс бодис алдагдаж, гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийг бохирдуулах</p>	<p>Төслийн, үйлдвэр болон агуулах орчмыг барихдаа үерийг хамгаалалт, далан байгуулах</p>	<p>Төслийн хэмжээнд</p>	<p>Ерөнхий төлөвлөлтөөр</p>	<p>Үйлдвэр баригдах эхний жилд</p>	<p>MNS 4586:1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. MNS 5667-2:2001 Усны чанар – Дээж авах – 2 -р бүлэг Дээж авах арга MNS 4867:1999 Усны чанар – Дээж авах арга – 3- р бүлэг Авсан дээжийг зөөвөрлөх, хадгалах арга.</p>
4	<p>Үйлдвэр, ахуйн бохир ус алдагдаж, гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийг бохирдуулах</p>	<p>Ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуй нэгжид тушаах</p>	<p>Үйлдвэрийн оффис</p>	<p>-</p>	<p>Жил бүр</p>	

ГАЗРЫН ГАДАРГА, ХӨРСӨН БҮРХЭВЧИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

1	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийн доройтол	Хөрсний мониторинг судалгааг мэргэжлийн байгууллагаар жилд 1-2 удаа хийлгэж, үр дагаврыг тогтмол хянах	Үйлдвэрийн талбайд	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгав.	Жилд 1-2 удаа	Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019
2		Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянан баталгааны ажлыг хуулинд заасан хугацаанд хийлгэх	Бласттек ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр	5 жилд нэг удаа	Газрын тухай хуулийн 58 -р зүйл Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгаа хийх журам
3	Тээврийн хэрэгсэл, машин механизмын хөдөлгөөнөөс тоосжилт үүсэх	Замын тоосжилт бууруулах зорилгоор зам засвар аричилгаа хийх	Төслийн хэмжээнд	₮ 100,000.00	Жил бүр 2 удаа	MNS 4597:2014 Авто замын тэмдэг. Техникийн ерөнхий шаардлага. MNS 4596:2014 Авто замын тэмдэг, тэмдэглэл, гэрлэн дохио, хашилт, чиглүүлэх хэрэгслүүдийг хэрэглэх дүрэм
4	Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлыг ил задгай хаяснаар хөрс бохирдох	Хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөө боловсруулж мөрдөж ажиллах	БЛАСТТЕК ХХК	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгав.	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Хог хаягдлын тухай хууль
5		Хог хаягдлын сав, цэгийн тохижуулах	Төслийн хэмжээнд	₮ 300,000.00	Жил бүр улирал тутам	
Нийт			₮ 400,000.00			

УРГАМЛАН НӨМРӨГ						
1	Үйлдвэрийн болон орчны талбай дахь хөрс, ургамлан нөмрөг нөлөөлөлд өртөх	Ургамлын мониторинг судалгааг мэргэжлийн байгууллагаар 1-2 удаа хийлгэж, үр дагаврыг тогтмол хянах	Төслийн талбай болон орчны бүсэд	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгав.	Жилд 1-2 удаа	Ургамлын мониторинг хийх гадаад ба дотоодын судлаачдын гаргасан аргачлал, аргазүйг баримтална.
2		Эдэлбэр газрын хэмжээнд талбайн тохижилтыг хийж, ногоон байгууламж байгуулах	Төслийн талбайд	Нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөнд тусгав	Дотоод төлөвлөлтөөр	
УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ						
1	Хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх	Ажилчдыг тусгай хувцас хэрэгслээр бүрэн хангах	Химийн бодистой харьцаж ажилладаг бүх ажилчид	Дотоод зардлаар	Ажилтан бүрийг тусгай хувцас хэрэгслээр тогтмол хангах	-Хөдөлмөрийн тухай хууль Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. -Эрүүл ахуй. Химийн хорт бодисын ангилал ба аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS 4992:2000 -Хамгаалалтын хувцас ерөнхий шаардлага. MNS (ISO) 13688:2000 Гал түймрээс хамгаалах. MNS 5566-2005
2		Ажилчдыг эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах			Жилд 1 удаа	
3		Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслээр хангах			Үйл ажиллагааны туршид	
4	Төслөөс байгаль орчин, нийгэм эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл	Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт гаргуулах	Үйл ажиллагааны дотоод төлөвлөлтөөр	-	2 жил тутамд нэг удаа	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт гаргах журам
5		Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлд дүгнэлт гаргуулах	Үйл ажиллагааны дотоод төлөвлөлтөөр	-	Жилд 1 удаа	Хөдөлмөрийн сайдын 2015 оны А/223 дугаар тушаал, Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээ хийх журам

		Үйлдвэр баригдсан дараа 2 жил тутамд байгаль орчны аудит хийлгэх	Тэсрэх бодисын үйлдвэр төслийн хүрээнд	₮ 8,000,000.0	₮ 16,000,000.00	2 жил тутамд 1 удаа байгаль орчны аудит хийх эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэнэ.	Байгаль орчны хамгаалах тухай хуулийн 10 -р зүйл
Нийт			₮ 16,000,000.00				

ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ, НОГООН БАЙГУУЛАМЖИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Ногоон байгууламжийн зорилт	Ногоон байгууламжийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал (сая. төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
2	Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн тэсэлгээний ажлын нэгдсэн дүрмийн дагуу эзэмшил талбайд ногоон байгууламж байгуулах боломжгүй. Тиймээс өөр газар дүйцүүлэх мод тарина.	Мод тарих /хайлаас, буйлс, улиас/	Бор – Өндөр сумын орон нутгийн байгууллагатай хамтран мод тарих газар сонгох Ерөнхийлөгчийн санаачилсан тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд 1 га талбайд мод тарих	1 га-д тарих модны тоо хэмжээ 3000 ш суулгац 1 суулгацын дундаж үнэ 6000 төгрөг	₮ 18,000,000	Жилд 0,25 га	Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаарлдага MNS 5918:2008 Хөрс хамгаалах цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.4 -р зүйл

ДОЛОО. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
1	Тэсрэх бодисын үйлдвэр нь газрын хэвлий ухах, ашигт малтмалын үйл ажиллагаа явуулахгүй тул түүх, соёлын өвд олдох, өртөхгүй	Төслийн талбайн хэмжээнд түүх соёлын өв олдсон тохиолдолд орон нутгийн төрийн байгууллагатай хамтран ажиллах	Төслийн хэмжээнд	-	Дотоод зардлаар	Дотоод зардлаар	2023 онд	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль
	Нийт зардал					₮ 0.00		

НАЙМ. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
1	Хөрс, болон усан орчинд химийн болон тэсэлгээний бодис асгарч, алдагдах	Ажилтнуудыг химийн бодисын хор аюул, түүнтэй хэрхэн харьцах, асгарч, алдагдсан үед авах арга хэмжээ, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, анхны тусламж, галын аюулын үед авах арга хэмжээний талаар сургалтанд хамруулах	Тэсрэх бодисын үйлдвэрийн ашиглалтан д орсны дараа үйлдвэрийн ажилтнууд	₮ 500,000.00		Жилд 2 удаа	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Химийн хорт болон аюултай бодисын шошго, анхааруулах тэмдэг MNS 5029:2011
2		Битүү болон задгай агуулахын шалыг зай завсаргүй бетондсон байх, химийн бодист тэсвэртэй эпокси будгаар будах	Төслийн хүрээнд	₮ 1,000,000.00	₮ 1,000,000.0	Эхний жилд	Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага MNS 6458:2014
3	Химийн бодисын битүүмж алдагдах	Химийн бодисын сав баглаа боодлыг тогтмол шалгах	Төслийн хүрээнд	Үйл ажиллагааны хүрээнд		Шатамхай, онцгой хортой бодисын сав баглаа боодлыг өдөрт 1 удаа, бусад бодисын 7 хоногт 1 удаа шалгах	Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам – Монгол улсын шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 54/А/136/А/125 дугаар хамтарсан тушаал.
4	Хортой хий хуримтлагдах	Агааржуулалтын системийн засвар үйлчилгээг тогтмол хийх	Төслийн хүрээнд	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар		Үйл ажиллагааны явцад тогтмол хийх	Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага MNS 6458:2014

5	Техник хэрэгсэлтэй харьцах үед гарч болзошгүй осол аваар	Тоног төхөөрөмжийн операторыг химийн бодисын хор аюул, түүнтэй хэрхэн харьцах, анхны тусламж, хамгаалах хэрэгсэл, галын аюулын үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ болон сэрээт өргөгчийг аюулгүй ажиллуулах сургалтанд хамруулах	Төслийн хэмжээнд	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	Үйл ажиллагааны явцад тогтмол хийх	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Химийн хорт болон аюултай бодисын шошго, анхааруулах тэмдэг MNS 5029:2011
		Тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол шалгах		Үйл ажиллагааны хүрээнд	Ажил эхлэхээс өмнө тогтмол шалгах	- Химийн хорт бодисын ангилал ба аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS 4992: 2000
6	Санамсаргүй байдлаас химийн бодисын бүрэн бүтэн байдал алдагдаж асгарах	Химийн бодисын сав баглаа боодол битүүмжийг тогтмол шалгах	Үйлдвэрийн хэмжээнд	Үйл ажиллагааны хүрээнд	Өдөр бүр	Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам - Монгол улсын шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 54/А/136/А/125 дугаар хамтарсан тушаал.
7	Химийн бодистой харьцан ажилладаг ажилчдад зааварчилгаа өгөх	Үйлдвэрийн химийн бодистой харьцаж ажилладаг бүх ажилчид	Үйл ажиллагааны хүрээнд	Өдөр бүр		

ГАЛ ТҮЙМЭР							
1	Гал түймэр	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, эмнэлгийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний тоноглолуудыг зохих газарт байнга бэлэн байлгах	Үйлдвэрийн хэмжээнд	₮ 900,000.00	₮ 4,500,000.00	Үйл ажиллагааны туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Химийн хорт болон аюултай бодисын шошго, анхааруулах тэмдэг MNS 5029:2011
2	Тээврийн хэрэгслийн яндангаас оч хаях	Тээврийн хэрэгслийн янданд оч баригч суурилуулах	Төслийн хүрээнд	Дотоод төлөвлөлтөөр		Эхний жилд	Авто тээврийн хэрэгслийн техникийн байдалд тавигдах шаардлага MNS 5029:2011
3	Шатамхай болон исэлдүүлэгч бодисыг хамт хадгалах	Хор аюулыг лавлах мэдээлэлд заасан нөхцөлд хадгалах	Төслийн хүрээнд	Үйл ажиллагааны туршид	Үйл ажиллагааны туршид	Үйл ажиллагааны туршид тогтмол хийх	Химийн бодис тус бүрийн аюулгүйн лавлах мэдээлэл
ҮЕР УС							
1	Химийн бодис үерийн усанд норох	Химийн бодисыг усанд норохоос хамгаалж, агуулахын шалан дээр нэмэлт суурь тавих	Төслийн хүрээнд	₮ 1,000,000.00	₮ 1,000,000.00	Эхний жилд	Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага MNS 6458:2014
Нийт			₮ 7,000,000.00				

ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн бичиг баримт
1	Үйлдвэр баригдах үед үүсэх	Үйлдвэр баригдах үед барилгын үед барилгын хог хаягдал, ахуйн хог хаягдал үүсэхээс сэргийлж хогийн сав байрлуулах	Үйлдвэрийн хэмжээнд	-	₮ 3,000,000.00	Жил бүр	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2017 оны А/349 дугаар тушаал
2	Хөрс, ус, агаарын бохирдол. Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөл	Үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эхэлсний дараа ашигласан химийн бодисын сав баглаа боодлыг ашиглалтын дараа цуглуулж химийн бодис нийлүүлэгчид буцаан тушаах эсхүл эрх бүхий байгууллагын удирдамжийн дагуу аюулгүй газарт хадгалах.	Ашигласан материалын уут, сав, олгой, таар, шуудай гэх мэт	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны зардлаар	Үйл ажиллагааны туршид	Хог хаягдлын тухай хууль, Химийн хорт болон аюултай бодис, бүтээгдэхүүний агуулах. Ерөнхий шаардлага. MNS 6458:2014
		Химийн бодисын сав баглаа, хаягдлын их хэмжээгээр хуримтлуулж удаан хугацаагаар хадгалахгүй байх, үйлдвэрээс зохих журмын дагуу материалыг бүрдүүлж хаягдлыг устгуулах тухай хүсэлтийг гаргаж байх.	“БЛАСТТЕК” ХХК -ийн хэмжээнд				Үйл ажиллагаа эрхлэх бүх хугацаанд

		Ажилчдын хог хаягдлын хууль эрхзүйн орчин, хог хаягдлын менежментийн чиглэлээр сургалт зохион байгуулах		-	₮ 500,000.00	Жилд 2 удаа	
Нийт			₮ 3,500,000.00				

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Баримтлах стандарт, арга аргачлал	
						Нэг жилд	
1	Агаарын шинжилгээ	1. Т18 үйлдвэр 2. Оффисын орчим 3. Химийн бодисын агуулахын орчим	Жилд нэг удаа	Гадаад орчны шинжилгээнд үйлдвэр ашиглалтанд орсны дараа 2023 оны 3 цэгт шинжилгээ хийж эхэлнэ.	₮ 45,000.00	₮ 135,000.00	MNS 3298:1990 Байгаль хамгаалал. Хөрс. Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд, MNS 5850:2019 Хөрс бохирдуулагч бодисэлементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 0900:2018 Ундны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ. MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, хаягдал ус ерөнхий шаардлага. MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Баримтлах стандарт, арга аргачлал	
1	Хөрсний шинжилгээ	1. Т18 үйлдвэр 2. Химийн бодисын агуулах 3. Хогийн цэг 4. Дизель түлш хадгалах цэг	Жилд нэг удаа	Нэг удаагийн шинжилгээнд мониторингийн 4 цэгээс дээж авч шинжлүүлнэ.	₮ 110,000.00	₮ 440,000.00	MNS 3298:1990 Байгаль хамгаалал. Хөрс. Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд, MNS 5850:2019 Хөрс бохирдуулагч бодисэлементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 0900:2018 Ундны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ. MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, хаягдал ус ерөнхий шаардлага. MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга
2	Усны шинжилгээ	1. Унд ахуйд хэрэглэх ус 2. Төслийн талбайгаас хойш 500 м – т хэрэгжих хээрийн задгай горхи	Жилд 1 удаа	Нэг удаагийн шинжилгээнд мониторингийн 2 цэгээс дээж авч шинжлүүлнэ	₮ 50,000.00	₮ 100,000.00	MNS (ISO) 4867:1999 Усны чанар. Дээжийг боловсруулах, хадгалах зөвлөмж MNS 4586:1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага. MNS (ISO) 5667-14:2000 Гадаад орчны уснаас сорьц авах болон тээвэрлэх, гарын авлагын зөвлөмж MNS 13.060.50 Усны чанарын стандарт MNS 0900: 018 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт.
Нийт					₮ 675,000.00		

**АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2023 он				
1	Сум орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж байгаль орчныг хамгаалах чиглэлийн ажилд хамтран ажиллах	Дотоод зардлаар	2023 онд			Салбарын дарга	Сум орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээг байгуулан, байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдэд хамтран ажиллах
2	Бүх нийтийн цэвэрлэгээг зохион байгуулах	Дотоод зардлаар	4 сар	7 сар	10 сар	Салбарын дарга	Бүх нийтийн цэвэрлэгээ тогтмол зохион байгуулж төслийн талбай орчмыг цэвэр, аюулгүй байлгах
3	Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр, ажилчдын дунд сургалт семинарыг улиралд нэг удаа тогтмол зохион байгуулах	Дотоод зардлаар	1-р улирал		3-р улирал	Салбарын дарга, БО мэргэжилтэн	Байгаль орчны чиглэлээр хийгдэж буй үйл ажиллагаа болон ажилчдын оролцоо, хариуцлагын талаар сургалт зохион байгуулах
4	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	Гүйцэтгэлээр	2023 онд			Салбарын дарга	Хэнтий аймгийн ЗДТГ гаргасан санал хүсэлтийг гэрээний дагуу харилцан шийдвэрлэх
5	Болзошгүй осол, гал унтраах хэрэгслээр байгууллагыг бүрэн хангах арга хэмжээ авах, гал унтраах талаар тодорхой түвшинд бэлтгэлийг хангуулах арга хэмжээ зохион байгуулах	Гүйцэтгэлээр	2023 онд			Салбарын дарга	Төслийн хэмжээнд ашиглагдаж буй гал унтраагуур болон иж бүрдлийг тогтмол хянан шалгаж шаардлагатай тохиолдолд шинэчлэх. Галын аюулгүй байдал болон гамшгийн бэлэн байдлын сургалт зохион байгуулах

6	Үндсэн үйл ажиллагаатай холбогдон гарч болзошгүй бусад зардал	Хөрөнгө оруулалтаар	2023 онд			Салбарын дарга	Төслийн 2022 оны төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй бусал үйл ажиллагааны зардлууд
7	Компанийн үйл ажиллагаа, БО хамгаалах талаар мэдээллээр хангах /сум орон нутаг/	-	2023 онд			Салбарын дарга	Төслийн үйл ажиллагаа болон байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хийгдэж буй ажиллагааны талаар тогмтол мэдээллээр хангах
Нийт зардал		₮ -					

**АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ
НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах ороцлогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулага	Зохион байгуулах хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
1	БОАЖЯам	Төсөл хэрэгжүүлэгч тухайн жилийн БОМТ - ний төсөлтэй хамтатган БОАЖЯ – нд хүргүүлнэ.	БОМТ -ний хэрэгжилтийн тайлан, гүйцэтгэл	Жил бүрийн 11 дүгээр сарын 1 ний дотор илгээх	Салбарын дарга, БО-ны мэргэжилэн нар	БЛАСТТЕК ХХК
2	Төсөл хэрэгжих сумын Засаг дарга, Багийн Засаг дарга	Хагас жилийн тайланг хүргүүлж, санал авах	Төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлсэн ажлуудын мэдээлэл	Хагас жил тутам	Тухайн жилийн БОМТ, түүний хэрэгжилт	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч					
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн багийн ИНХ	Танилцуулга хийх	БОМТ -ний хэрэгжилтийн талаар танилцуулга	Хагас жил тутамд	БОМТ -ний хэрэгжилтийг танилцуулж, санал авах	
	Иргэд, олон нийт/дурын оролцогч, сонирхогч	Санал хүсэлт хүлээн авч, төсөлтэй холбогдох гомдлыг шийдвэрлэж, барагдуулах	Байгаль орчны талаар гаргасан санал, гомдолтой холбогдол бүхий бүх төрлийн мэдээлэл	Төсөл хэрэгжих бүхий л хугацаанд	Сонирхогч, оролцогч талуудыг хүссэн мэдээллээр хангах	

